

Koltan perintö

Ami Hauhio (1947—50)

Seinäjoen sarjakuvaseura, 1984

Suomalaisella sarjakuvalla on kunniakas, mutta laajalle yleisölle varsin tuntematon historia. Osaa tästä historiasta valaisee *Seinäjoen Sarjakuvaseuran* nykyisille ja tuleville sukupolville pelastama kotimainen scifiklassikko, **Ami Hauhion** piirtämä ja kirjoittama *Koltan perintö*, tarkemmin sanoen sarjan **jälkimmäinen** osa.

Alun perinhän Koltan perintö ilmestyi *Valojuovassa* 1944—46 (ensimmäinen osa) ja *Pellervossa* 1947—50 (nyt albumina julkaistu toinen osa). Sarja on kuvattu albumiin osin ajan hampaan runteluista originaaleista, osin Pelleron sivuilta originaalien puuttessa. Tästä huolimatta painotyö on onnistunut kokonaisuutena varsin hyvin, samoin **Timo Kokkilan** albumiin tekemä tekstaus ja suunnittelema huomiota herättävä, kaunisvärinen ja tasapainoinen ulkoasu.

Koltan perintö on Lapista löytynyt ihmeellinen alkuaine, Tellurium, jota seikkailijaviisikko Pekka Pounu, Lauri Lampio, Edwardsetä, tohtori ja tämän kasvattitytär Priitta käyttää tohtorin rakentaman maatorpedon käyttövoimana.

Sarjan edellinen osahan keskittyy Telluriumin löytämisen ympärille roistoihin, Lapista löytyvine kadonneine kansoineen ja maatorpedoineen. (Kuuleman mukaan myös tämä osa on ilmestymässä nostalgiapainoksena. Miksi vasta toisen osan jälkeen? No, tärkeintä, että sekin ilmestyy.)

Jälkimmäisessä osassa seurataan maatorpedon toista matkaa. Seikkailu alkaa Pekan ja Laurin saapuessa jälleen Lappiin, kadonneen kansan pariin, jonne myös tohtori saapuu maatorpedolla.

Lapista viisikkomme lentää torpedollaan korallisaarelle, joutuu mustekalan käsittelyyn kokeillessaan tohtorin keksimiä sukelluspukuja, löytävät muinaisen Atlantiksien meren pohjasta ja jäävät torpedoineen valtavan levämaton ja roistojen vangiksi Sargassomerellä. Levästä ja roistoista vapaututtuaan viisikon seikkailut jatkuvat samalla vauhdilla: he kohtaa-

vat vaarallisia mereneläviä, tutustuvat merenkansaan, löytävät lisää muinaisia kansoja ja hirviöitä, jne.

Kyseessä on siis varsin tyyppillinen 1940- ja 50-lukujen vaihteen uskomaton seikkailusarja, joka on kuitenkin tunnelmiltaan melko suomalainen. Persoonallisuutta sarjalle antaa Ami Hauhion laveeratun tushin käyttö, mikä tekee sarjasta taidokkaan tuntuisen, vaikka Hauhion hieman jäykähkö piirrostyylillä onkin vähän vanhentunut tämän päivän mittapuun mukaan. Joka tapauksessa Koltan perintö on parasta Hauhiota.

55-sivuisen seikkailun lisäksi albumissa on esitely kiitettävän laajasti, kuvanäytteineen, itse Ami Hauhio (1912—1955), joka oli aikanaan maamme tuotteliain seikkailusarjojen tekijä. Hänen kynästään ovat lähtöisin mm. *Lentäjä Sam Hurjan seikkailut maalla, merellä ja ilmassa* (Seura 1937—38), *Patentti no. 33, Ismo Lento — rajaseudun poika* (Seikkailujen maailma 1940—42), *Maan mies Marsissa* (piirretty 1940, albumi 1947), *Prinssi Lippinen ja Kenraali Korkki* (Seura 1950) ja *Lentävä lautanen* (Seikkailujen maailma 1953).

vat kuvina, jotka erottuvat usein selvästi, on Hauhiolla ollut nippu silloisia amerikkalaisia sarjakuvia (Flash Gordon, Brick Bradford, Helmi ja Heikki, Vihtori ja Klaara sekä Terry and the Pirates) sekä kirjailijoista ainakin Outsider ja Jules Verne.

Jälkimmäinen on vaikuttanut kirjoillaan Sukelluslaivalla maapallon ympäri ja Matkustus maapallon keskipisteeseen erityisesti Koltan perintöön, josta löytyy lähes suoria lainauksia kyseisestä romaanista. Outsiderin vaikutus näkyy lähinnä sarjan hengessä ja juonen rakenteessa.

Koltan perintö on mielenkiintoinen osa sarjakuvamme historiaa, osa, jonka tulisi löytyä jokaisen sarjakuvaseuralaisen kirjahyllystä. Albumin painoksen numerointia voidaan pitää lähinnä sisäpiirin viitsinä.

Idea vanhojen, jo unohtettujen ja kadonneiden sarjojen nostalgiapainoksista on erittäin hyvä ja suositeltava. Mikäpä on esimerkiksi uudelle nuorelle piirtäjäpolvelle parempi todiste siitä, että me emme ponnista tyhjän päältä, kuin juuri oman sarjakuvahistoriamme julkituominen.

Vastuuta ei kuitenkaan voi säilyttää pelkästään sarjakuvaseurojen taloudellisesti hennoille harteille. Luulisi myös jokaisen itseään kunnioittavan kirjakustantamon katsovan asiakseen osallistua yhteisen menneisyytemme löytämiseen ja julkituumiseen, eikä pelkästään voitontavoittelu mielessään.

Todennäköisesti maassamme on useita vanhoja sarjakuvia, joiden olemassaolosta vain harvat tietävät jotain, tai sitten eivät heikään. Alue on tutkimisen arvoisen, sillä nekin, jotka pitävät hallussaan vielä Salattuja Tietoja, saattavat viedä tiedot mukanaan autuaammille metsästysmaille, jolloin paljon arvokasta aineistoa saattaa jäädä ullakoille ja kellareihin homehtumaan. Ja se olisi todella sääli!

J. Murtosaari